

A Régiók Bizottsága véleménye – „Hatékonyabb jogalkotás 2005 és 2006” csomag

(2007/C 305/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy ítéli meg, hogy az Európa előtt álló gazdasági, társadalmi, környezeti és demokratikus kihívásokra tekintettel feltétlenül szükséges valódi partnerség útján megerősíteni az Európai Unió, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok fellépését annak érdekében, hogy az hatékonyabb legyen, mindezt a különböző hatalmi szintek hatásköreinek tiszteletben tartása mellett,
- a tényleges többszintű európai kormányzás előmozdítása érdekében prioritásként kezeli a szabályozási környezet javulását, a közösségi vívmányok egyszerűsítését, a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazását, valamint a konzultációs és hatásvizsgálati módszerek megerősítését,
- sajnálattal állapítja meg, hogy kevés utalás történik a helyi és regionális szempontokra a „Hatékonyabb jogalkotás” csomagban, noha az európai kormányzásról 2001-ben elfogadott fehér könyv kiemelte a különböző hatalmi szintek közötti jobb partnerség kiépítésének szükségességét, tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok széles körben valósítják meg – sőt, hatáskörüktől függően átültetik – a közösségi jogszabályokat,
- kívánatosnak tartja, hogy a folyamatban lévő alkotmányozási folyamat keretében zajló intézményi rendezés megőrizze az Európai Alkotmányt létrehozó szerződésben foglalt rendelkezéseket a helyi és regionális önkormányzatok és a Régiók Bizottsága vonatkozásában, főként a szubszidiaritás és az arányosság elvének a meghatározása, megvalósítása és ellenőrzése tekintetében,
- támogatja, hogy az Európai Bizottság, valamint a nemzeti és regionális parlamentek mielőbb állítsanak fel egy, a szubszidiaritás elvét ellenőrző mechanizmust, amely már a jogalkotási folyamat igen korai szakaszában lehetővé tenné az EU jogalkotási javaslatainak alapos vizsgálatát,
- elkötelezettségének megerősítése mellett érvelve a nagyobb közösségi politikák területi hatásának értékelésében, felkínálja tapasztalatait az Európai Bizottság számára, hogy ezáltal hozzájáruljon az erős területi hatással rendelkező, új jogalkotási javaslatok hatáselemzéséhez,
- kívánatosnak tartaná, ha a „hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezést a tájékoztatást és kommunikációt célzó, megfelelő intézkedések kísérik a közösségi jogalkotás végrehajtásának szereplői – az esetek legnagyobb részében a helyi és regionális önkormányzatok – és a közösségi jogalkotás hasznélvezői, nevezetesen az európai polgárok irányába.

Referenciaszövegek

Hatékonyabb jogalkotás 2005 – jelentés

COM(2006) 289 fin; SEC(2006) 289

Az Európai Unión belüli jobb szabályozás stratégiai felülvizsgálata

COM(2006) 689 final

A Bizottság munkadokumentuma – Az elért eredményekről szóló első jelentés a szabályozási környezet egyszerűsítésére vonatkozó stratégiáról

COM(2006) 690 final

A Bizottság munkadokumentuma – Az adminisztratív költségek mérése és az adminisztratív teher csökkentése az Európai Unióban

COM(2006) 691 final

Az adminisztratív terhek csökkentésének cselekvési programja az Európai Unióban

COM(2007) 23 final, SEC(2007) 84, SEC(2007) 85

Hatékonyabb jogalkotás 2006 – jelentés

COM(2007)286 final, SEC(2007) 737

Előadó: Luc VAN DEN BRANDE (BE/EPP), a flamand parlament képviselője

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános ajánlások

1. úgy ítéli meg, hogy az Európa előtt álló gazdasági, társadalmi, környezeti és demokratikus kihívásokra tekintettel feltétlenül szükséges valódi partnerség útján megerősíteni az Európai Unió, a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok fellépését annak érdekében, hogy az hatékonyabb legyen, mindezt a különböző hatalmi szintek hatásköreinek tiszteletben tartása mellett;

2. a tényleges többszintű európai kormányzás előmozdítása érdekében prioritásként kezeli a szabályozási környezet javulását, a közösségi vívmányok egyszerűsítését, a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazását, valamint a konzultációs és hatásvizsgálati módszerek megerősítését;

3. a jogalkotási javaslatok kodifikálására és átdolgozására irányuló európai bizottsági erőfeszítések összefüggésében hangsúlyozza, hogy a „hatékonyabb jogalkotásnak” nem kell kizárólag „kevesebb jogalkotást” jelentenie, mivel minden európai bizottsági jogalkotási javaslat visszavonását indokolni kell a jogalkotási javaslat valódi európai többletértékének vizsgálatával. Határozottan kéri az Európai Bizottságot, hogy teljes mértékben gyakorolja az európai integráció folyamatában játszott központi előrevivő szerepét, és emlékeztet arra, hogy egy konkrét politikai intézkedésekben megnyilvánuló, hosszú távra előretekintő, következetes politikai látásmód előfeltétele a „hatékonyabb jogalkotásnak” és a „hatékonyabb szabályozásnak”;

4. támogatja az Európai Bizottság „Hatékonyabb jogalkotás”-ra irányuló azon erőfeszítéseit, melyekkel – minden alkalommal, amikor ez a szubszidiaritás elve szempontjából helyesnek bizonyul – visszavonja a folyamatban lévő jogalkotási javaslatokat, és kéri az Európai Bizottságot, hogy ezen az úton haladjon tovább;

5. sajnálattal állapítja meg, hogy kevés utalás történik a helyi és regionális szempontokra a „Hatékonyabb jogalkotás” csomagban, noha az európai kormányzásról 2001-ben elfogadott fehér könyv kiemelte a különböző hatalmi szintek közötti jobb partnerség kiépítésének szükségességét, tekintettel arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok széles körben valószínűsítik meg – sőt, hatáskörüktől függően átültetik – a közösségi jogszabályokat, következőképpen jobban be kellene vonni őket a „Hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezés egészébe, például az RB-nek a különböző intézményközi koordinációs csoportokban való részvétele révén;

6. kívánatosnak tartja, hogy a helyi önkormányzatokat, a regionális parlamenteket és a regionális gyűléseket a rájuk bízott hatáskörökkel összhangban, a döntéshozatali folyamat demokratikus legitimitásának megerősítése érdekében bevonják a közösségi jogszabályok kidolgozásába és megfogalmazásába;

7. támogatja az Európai Bizottság 2007. évi munkaprogramjában bejelentett, a szabályozási környezet javítását célzó prioritást, mely többek között a lisszaboni stratégia versenyképességi és növekedési, foglalkoztatási és fenntartható fejlődési célkitűzéseit, és ezáltal a jobb életminőség biztosítását szolgálja az európai polgárok számára;

8. kedvezően fogadja a „Hatékonyabb jogalkotás 2006” csomagot, amely figyelembe veszi arra vonatkozó elvárásait, hogy kérjék ki véleményét és vonják be a jogalkotást megelőző szakaszba elsősorban a szubszidiaritás és az arányosság elvének a hatásvizsgálatok során történő tiszteletben tartására vonatkozólag. Kiemeli ugyanakkor azt, hogy a jövőben fokozni kell az ezzel kapcsolatos erőfeszítéseket a következő területeken: a különböző hatalmi szintekkel való együttműködés, a közösségi döntéshozatalról való kommunikáció, valamint a közösségi jogalkotás hatálya, illetve pénzügyi és adminisztratív hatása a helyi és regionális önkormányzatokra;

A szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazását illetően

9. újfent megismétli a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkotmányos szempontjai melletti elkötelezettségét, és hangsúlyozza, hogy az Európai Alkotmányt létrehozó szerződés hiányában mennyire fontos a helyi és regionális önkormányzatok, valamint a Régiók Bizottsága számára a jegyzőkönyvek, illetve azoknak a nemzeti parlamentek EU-ban betöltött szerepére, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazására vonatkozó tartalmának mihamarabbi megvalósítása;

10. kívánatosnak tartja, hogy a jelenlegi kormányközi konferencia keretében zajló intézményi rendezés megőrizze az Európai Alkotmányt létrehozó szerződésben foglalt rendelkezéseket a helyi és regionális önkormányzatok és a Régiók Bizottsága vonatkozásában, főként ennek a két elvnek a meghatározása, megvalósítása és ellenőrzése tekintetében;

11. hangsúlyozza, hogy a szerződés jelenlegi formájában a szubszidiaritás és arányosság elve a többszintű kormányzás előmozdítóiként szerepel, ennél fogva ezen elvek alkalmazásának megvalósítása megosztott felelősséget jelent, amely egy valódi szubszidiaritási kultúra kialakítását teszi szükségessé az Európai Unióban;

12. kedvezően fogadja a 2007. március 25-i, a Római Szerződések aláírásának 50. évfordulójára született Berliini Nyilatkozatot, amely kiemeli, hogy a megoldandó feladatokat meg kell osztani az Európai Unió, a tagállamok, valamint a regionális és helyi önkormányzatok között, vagyis elismeri a többszintű kormányzás szükségességét;

13. kéri a többi európai intézményt, hogy a szubszidiaritás és arányosság elvének helyi és regionális szempontjait rendszeresen és szisztematikusan vegyék figyelembe a jogalkotási folyamat minden szakaszában;

14. ennek érdekében rendelkezésre kívánja bocsátani tapasztalatait, például a szubszidiaritást ellenőrző hálózat révén az eddig elvégzett két kísérleti teszt következtetési és értékelési alapján;

15. nyomatékosan kéri a regionális parlamenteket, hogy állítsanak fel parlamenti bizottságokat a szubszidiaritási elv alkalmazásának ellenőrzésére, amelyek ebből kifolyólag kitüntetett partnerek lennének a fent említett hálózat számára;

16. kedvezően vélekedik az Európai Bizottság azon kezdeményezéséről, mely szerint minden új jogalkotási javaslattal és konzultációs anyaggal kapcsolatban közvetlenül tájékoztatja a nemzeti parlamenteket, illetve ez utóbbiak véleményét kéri a politikák kidolgozási folyamatának javítása érdekében, főként a szubszidiaritás és arányosság elve, valamint a javaslat tartalma vonatkozásában, illetve kéri, hogy ezt a gyakorlatot terjesszék ki a szubnacionális jogalkotói szervekre az egyes tagállamokban meglévő hatáskörmegosztásnak megfelelően;

17. amellet érvel, hogy azokban a tagállamokban, ahol a hatáskörök megoszlanak a nemzeti és a regionális szint között,

a felek kössenek egy kötelező érvényű megállapodást a szubszidiaritási elv betartásának ellenőrzésére a „korai riasztási” mechanizmus keretében;

18. következésképpen egy olyan elektronikus rendszer létrehozását kéri az Európai Bizottságtól, amely révén a helyi és regionális önkormányzatok a jogalkotási folyamat minden szakaszában hozzáférhetnek a szükséges információkhoz;

19. támogatja, hogy az Európai Bizottság, valamint a nemzeti és regionális parlamentek mielőbb állítsanak fel egy, a szubszidiaritás elvét ellenőrző mechanizmust, amely már a jogalkotási folyamat igen korai szakaszában lehetővé tenné az EU jogalkotási javaslatainak alapos vizsgálatát; hangsúlyozza továbbá, hogy a mechanizmus létrehozása érdekében meg kellene vizsgálni az RB-vel való együttműködés módjait, hogy ezáltal kihasználhassuk a meglévő szinergiák nyújtotta előnyöket. Az RB készen áll a szubszidiaritásfigyelő hálózatán keresztül szerzett tapasztalatok megosztására;

A konzultációs folyamatot és a strukturált párbeszédet illetően

20. az Európai Unió helyi és regionális önkormányzatai intézményes képviselőjeként, illetve az Európai Bizottság intézményes partnereként fontosnak tartja a vele való konzultációt a jogalkotási folyamat keretében; meggyőződése, hogy a konzultáció bármilyen megerősítése nyitottabbá, teljesebbé, működőképesebbé és demokratikusabbá teszi a döntéshozatali folyamatot azáltal, hogy a döntések meghozatalát az európai polgárokhoz legközelebbi szinten teszi lehetővé;

21. megismétli az Európai Bizottsággal 2005 novemberében aláírt együttműködési jegyzőkönyv keretében vállalt kötelezettséget, amelyek alapján a jó kormányzás elvéhez kapcsolódva az RB-nek feltétlenül közvetítő szerepet kell játszania a területi önkormányzatok szövetségeivel folytatott párbeszédben, az Európai Bizottságnak pedig biztosítania kell az RB teljes mértékű bevonását a közösen szervezett ülések politikai előkészítésébe, továbbá örömmel veszi tudomásul, hogy 2004 óta az Európai Bizottság testületének kilenc tagja, továbbá közel 80, a helyi és regionális önkormányzatokat képviselő európai szövetség vett részt a strukturált párbeszédben;

22. úgy ítéli meg, hogy a területi önkormányzatok szövetségeivel folytatott strukturált párbeszéd használandó eszköz az Európai Bizottság jogalkotási munkájának előkészítő szakaszában;

23. a strukturált párbeszédben részt vevő partnerek további vitájához néhány javaslatot tesz a strukturált párbeszéd módjainak javítására, illetve kezdeti célkitűzései és a Régiók Bizottsága politikai és intézményi szerepének biztosítására:

– „strukturált párbeszéd” ülés szervezése az év alkalmas időszakában, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szövetségei és az Európai Bizottság megfelelő párbeszédet tudjon folytatni a munka prioritásairól, mielőtt az Európai Bizottság elfogadja éves jogalkotási munkaprogramját,

- a strukturált párbeszéd éves programjának és az ülések napirendjének kidolgozása az RB és a területi önkormányzatok európai és nemzeti szövetségei közötti szoros együttműködésben,
- kapcsolatok kialakítása a helyi és regionális médiával, a helyi és regionális önkormányzatok szövetségeivel együttműködve,
- a területi önkormányzatok számára annak lehetővé tétele, hogy benyújthassanak írásbeli megjegyzéseket és javasolhasanak őket érintő, az Európai Unió politikai napirendjével összhangban lévő témákat, és azokra választ kapjanak,
- álljon rendelkezésre egy beszámoló, amelyet az Európai Bizottság illetékes szolgálatai készítenek el minden egyes ülést követően,
- a strukturált párbeszéd nyomon követésének megerősítésén legyen a hangsúly, melyre rendszeres értékelés formájában a Régiók Bizottságával, valamint helyi és regionális önkormányzatokat képviselő országos és európai szövetségekkel szorosan együttműködve kerülne sor,

24. ezenkívül nagyobb felelősséget szeretne vállalni a strukturális párbeszéd szervezésében, és kívánatosnak tartaná, ha a folyamatot nagyobb átláthatóság jellemezné;

25. újfent megismétli a „Hatékonyabb jogalkotás 2004” című éves jelentésről szóló véleményében foglalt ajánlásokat, melyek a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultáció rendszeresítését célozzák az európai jogszabályok kidolgozásának korai szakaszában, és úgy ítéli meg, hogy ezen konzultációk hatékonyságáról és figyelembevételéről elengedhetetlenül fontos meggyőződni;

A közösségi jogszabályok és politikák hatékonyabb helyi és regionális szintű átültetése és alkalmazása tekintetében

26. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nagymértékben függnek a közösségi jogszabályok jó vagy rossz nemzeti szintű átültetésétől; a nemzeti szint és a területi önkormányzatok közötti hatékonyabb együttműködés fontosságát hangsúlyozza;

27. megismétli a partnerségi elv konkrét megvalósításának szükségességét a közösségi jogszabályok és politikák kidolgozási és végrehajtási szakaszában egyaránt;

28. emlékeztet arra, hogy az Európai Bizottság beindította és továbbfejlesztette a célzott háromoldalú szerződések és egyezmények gondolatát, újfent megismétli ezen eszközök felülvizsgálatára vonatkozó javaslatát, és a háromoldalú egyezmények Európai Bizottság által kezdeményezett kísérleti szakaszának tanulságaival felvértezve javasolja az Európai Területi Paktumok létrehozását;

29. hangsúlyozza, hogy a különböző kormányzati szintek közötti strukturált együttműködésnek köszönhetően az Európai Területi Paktumok az európai területi együttműködési csoportulásokhoz hasonlóan növelnék a területi koherenciát és az erős területi hatással bíró politikák rugalmasságát a helyi, regionális,

nemzeti és európai szintek között közösen meghatározott célok megvalósítása érdekében; az ehhez az eszközhöz való folyamodás továbbra is önkéntes marad;

30. hangsúlyozza, hogy valódi partnerség csak akkor jöhet létre, ha mindegyik szerződő fél pénzügyi hozzájárulást nyújt a közös célkitűzések megvalósításához; javasolja, hogy az Európai Területi Paktumok finanszírozásának kérdésekor azokra a lehetséges szinergiákra összpontosítsunk, amelyek egyfelől az adott területeken európai szinten meglévő költségvetési források és a strukturális alapok, másfelől a helyi, regionális és nemzeti szinteken rendelkezésre álló költségvetési források között állnak fenn. Mindezt a közösségi regionális politika számára létrehozandó, vagy bármely más, e célra felállítandó pénzügyi eszköz nélkül képzeli el;

31. célszerűnek tartja az Európai Bizottság, az Európai Unió Tanácsa, az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága közötti egyeztetés fokozását az Európai Területi Paktumok meghatározása és megvalósítása érdekében;

32. biztosítja az Európai Bizottságot arról, hogy proaktív szerepet kíván játszani az Európai Területi Paktumok megkötésének ösztönzésében, és minden érdekelt szereplő számára megbízható partnerként kíván működni;

33. nagyobb támogatást kér azonban az Európai Bizottság részéről a helyi és regionális önkormányzatoktól érkező kezdeményezésekkel kapcsolatban; emellett annak fontosságát hangsúlyozza, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani a meglévő projektekre, amelyeket nem lehet félretenni a kísérleti szakaszt követően;

A hatáselemzés és az adminisztratív és pénzügyi terhek felmérése tekintetében

34. kedvezően fogadja az Európai Bizottság javaslatát egy hatáselemzésekkel foglalkozó, az elnök felügyelete alatt működő független bizottság létrehozására az ellenőrzés megerősítése céljából, a „Hatékonyabb jogalkotás 2004” tárgyban készített véleményben foglalt ajánlásával összhangban;

35. a Régiók Bizottsága elkötelezettségének megerősítése mellett érvel a nagyobb közösségi politikák területi hatásának értékelésében; egyébiránt kiemeli azt a meghatározó szerepet, amelyet a jogalkotási aktusok kidolgozásába megfelelően bevont helyi és regionális önkormányzatok játszhatnak azok átültetésében és végrehajtásában;

36. támogatja, hogy közös módszert találjunk a hatáselemzések esetében, illetve közös metodikát dolgozzunk ki az európai jogalkotással járó adminisztratív költségek felmérésére; javasolja, hogy ez a metodika a helyi és regionális szinthez igazodjon annak érdekében, hogy a leghatékonyabban mérhessük fel a helyi és regionális önkormányzatokra nehezedő pénzügyi és adminisztratív terheket, és e téren teljes mértékben részt kíván venni az intézményközi együttműködésben;

37. kedvezően fogadja az Európai Bizottságnak az Európai Unióban jelentkező adminisztratív terhek csökkentése érdekében kidolgozott cselekvési programját, valamint a 2007. március 8–9-i Európai Tanács által javasolt célkitűzést, mely szerint az Európai Uniónak és a tagállamoknak 2012-re 25 %-kal kellene csökkenteniük ezeket a terheket; ugyanakkor emlékeztet arra, hogy figyelembe kell venni a helyi és a regionális dimenziót, csakúgy mint a helyi és regionális önkormányzatok szerepét e célkitűzés elérésében;

38. a 2005. novemberi együttműködési megállapodás szellemében felkínálja tapasztalatait az Európai Bizottság számára, hogy ezáltal hozzájáruljon az erős területi hatással rendelkező új jogalkotási javaslatok hatáselemzéséhez;

39. vállalja, hogy ezzel kapcsolatban kísérleti tapasztalatgyűjtést végez a Régiók Bizottsága lisszaboni stratégiát nyomon követő platformjának keretében, ezzel is hozzájárulva egyrészt a kidolgozási szakaszban lévő európai jogszabályokról a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott konzultáció rendszerezéséhez, másrészt ahhoz, hogy az említett jogalkotás által a helyi és regionális önkormányzatokra gyakorolt hatás elemzésének közös módszerét megtalálhassuk; ezért célszerűnek és a lisszaboni célkitűzések sikerre vitele melletti elkötelezettségével összhangban lévőknek tartja, hogy képviseltesse magát a tavaszi Európai Tanácson.

A közösségi jogalkotás egyszerűsítése, az átláthatóság és a tájékoztatás tekintetében

40. megismétli arra vonatkozó kérését, hogy a jogalkotás egyszerűsítését célzó nemzeti cselekvési tervekben regionális alfejezet kerüljön beiktatásra;

41. üdvözlözi az Európai Bizottságnak az átláthatóság előmozdítására irányuló kezdeményezését, és ezzel kapcsolatban felhívja a figyelmet arra, hogyha az EU valóban szeretné növelni demokratikus legitimitását, akkor jobban be kell vonnia a helyi és regionális szereplőket a jogalkotási és döntéshozatali folyamatokba; következképpen sajnálja, hogy e kezdeményezésben nem történik utalás a helyi és regionális dimenzióra, és kéri az Európai Bizottságot, hogy azt jobban vegye figyelembe;

42. kívánatosnak tartaná, ha a „hatékonyabb jogalkotás” kezdeményezést a tájékoztatást és kommunikációt célzó megfelelő intézkedések kísérik a közösségi jogalkotás végrehajtásának szereplői – az esetek legnagyobb részében a helyi és regionális önkormányzatok – és a közösségi jogalkotás hasznélvezői, nevezetesen az európai polgárok irányába; a közösségi jogszabályokat ugyanis nem lehet megfelelően végrehajtani, ha az érintett szereplők nem értik azokat, vagyis a jogalkotást megelőző szakaszba történő bevonás mellett a tájékoztatási és kommunikációs tevékenység fejlesztésére is szükség van;

43. ezzel kapcsolatban felhívja az Európai Bizottság figyelmét arra, hogy az Európai Unió minden hivatalos nyelvére biztosítani kell minden elfogadott jogalkotási javaslat lefordítását még a közösségi jogalkotási szakasz hivatalos megkezdése, így a Régiók Bizottsága felkérése előtt;

44. kiemeli a szubszidiaritást ellenőrző hálózatában rejlő lehetőségeket, melyek révén a hálózat hatékony információs és kommunikációs eszközzé válhat a közösségi jogalkotási folyamat során.

Kelt Brüsszelben, 2007. október 11-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE